

Ændrer kønskvoter kvaliteten af vores politikere?

Temanummer: Kønsforskelle i Danmark

Debatten om kønskvoter i politik bliver ofte fremstillet som et normativt dilemma. På den ene side argumenteres der for, at kvoter er nødvendige for at adressere kønsdiskrimination i vor politiske rekruttering og dermed give kvinder plads i politiske beslutningsrum. Dette kan ses i et individuelt perspektiv, hvor kvoter giver lige chancer til kvinder og mænd for at deltage i politik. Men fra et demokratisk perspektiv kan det også knyttes til repræsentation. Forskere har derfor set på, om kvindelige politikere fremmer anden politik end deres mandlige kolleger, og om kvinders interesser er bedre repræsenteret af kvindelige politikere. Forskningsresultaterne på området er dog blandede.

På den anden side vil kritikere af kønskvoter påpege, at sådanne regler forhindrer os i at rekruttere de mest kompetente lovgivere. Kvoter, der effektivt udligner ulige kønsbalancer, udgør dermed et demokratisk problem, fordi kvotekvinder erstatter mandlige lovgivere, som hidtil er blevet betragtet som de bedst kvalificerede til jobbet. Spørgsmålet er legitimt, men svaret er i høj grad empirisk. Ændrer kønskvoter virkelig kvaliteten af vores repræsentanter? Og i så fald, i hvilken retning?

I min egen forskning studerer jeg adfærd og ambitioner blandt medlemmer af Europa-Parlamentet over en 15-års periode (1999-2014) (for et mere udførligt studie, se Hermansen (2025)). Jeg finder, at kønskvoter udlignede visse uligheder, mens andre ændrede form. Specifikt finder jeg, at kvinder, som ikke kommer ind i parlamentet gennem kønskvoter, tenderer til at være mere ambitiøse og effektive lovgivere. Dette er en selektionseffekt. Samtidig finder jeg, at kvotemænd præsterer højere end andre mænd og på samme niveau som kvotekvinder. Derimod følger partierne nøjere med på – og belønner – kvotekvindes præstationer, hvilket fører til, at kvotekvinder arbejder hårdere. Dette er en sanktionseffekt.

Resultatet er, at – selvom kvoter kan opfattes som individuelt uretfærdige og næppe fjerner kønsdiskrimination med det samme – så har de få negative konsekvenser for os i befolkningen. Tværtimod, kvaliteten på kvotemændene bliver løftet.

Hvad er ”god” demokratisk repræsentation?

Uafhængigt af politikområde, og hvilke interesser vores repræsentanter måtte fremme, er en nødvendig forudsætning for ”god” demokratisk repræsentation

**SILJE SYNNOVE
LYDER HERMANSEN**

Adjunkt, ph.d.,
Institut for Statskunskab
Københavns Universitet

tion, at vores folkevalgte faktisk opnår indflydelse, og at de – på godt og ondt – holdes demokratisk ansvarlige for deres handlinger. Studier af demokratisk ansvarliggørelse skelner mellem to effekter: adfærdsændring, hvor folkevalgte ændrer adfærd for at undgå en sanktion, eller selektionseffekt, hvor mere eller mindre talentfulde repræsentanter fravælges. Her vil jeg argumentere for, at begge mekanismer kan føre til, at kvinder overpræsterer i mødet med diskrimination: De fremmer flere lovforslag på vegne af sine partier og holdes ansvarlige for dette.

For det første kan kvindelige folkevalgte i fravær af kønskvoter være mere talentfulde lovgivere end deres mandlige kolleger som følge af en statistisk diskrimination. ”Statistisk diskrimination” er her et sæt af selektionskriterier, hvor partier er villige til at nominere kvindelige kandidater før valg, men stiller højere krav til dem end til deres mandlige kolleger. Dette kan være fuldstændig ubevidst. Derfor kan vi se dette i store data, men fra sag til sag er det svært at pege ud.

For det andet kan kvindelige folkevalgte også være mere hårdtarbejdende, simpelthen fordi de granskes grundigere af deres parti. Dette er tilfældet, hvis partiet er usikkert på sin egen kandidatudvælgelse, for eksempel fordi kønskvoter nyligt er blevet indført. Resultatet er, at kvindelige repræsentanter overpræsterer, enten fordi de er mere talentfulde eller arbejder hårdere.

Ville vi have været i stand til at se det, hvis kvinder overpræsterer?

Alligevel er kvindelig overpræstation ikke nødvendigvis synlig for det blotte øje. Der er to grunde til dette. For det første viser forskning, at kvinder ofte møder mange af de samme barrierer for indflydelse i deres hverv som folkevalgt, som de mødte, før de blev indvalgt (Kerevel og Atkeson, 2013; Folke og Rickne, 2016; Fernandes, Lopes da Fonseca, og Won, 2023). For det andet, når kønskvoter introduceres, er sammenligningsgrundlaget ofte uklart. Ideelt set ville vi have sammenlignet nye kvotekvindes præstationer med præstationerne af de mænd, de erstatter. Alligevel gør vi sjældent dette.

Der findes gode grunde til at tro, at kønskvoter ændrer kvaliteten af vores folkevalgte. Effektive kvoter fører til, at konkurrencen blandt mænd bliver hårdere. Murray (2014) har derfor tidligere argumenteret for, at kønskvoter først og fremmest bør anses som en øvre grænse for mandlig overrepræsentation. Besley m.fl. (2017) fandt støtte for dette i deres studie af de svenske socialdemokrater. Partiet indførte centralt pålagte kønskvoter i 1993. Ifølge artiklens forfattere satte kvoten en effektiv grænse for antallet af middelmådige mænd, således at mandlige partiledere, som forblev i politik, var mere kompetente.

Selektionseffekter og sanktionseffekter

Studier af kvinders politiske karriereveje trækker ofte på det, der populært kaldes ”udbuds- og efterspørgselsmodellen” (Norris og Lovenduski, 1995). På den ene side er tilbuddet af potentielle kvindelige politikere lavere end for mænd. Dette er også tilfældet i Danmark, selvom kvinder – når de først stiller til valg – vinder flere stemmer (Kjær og Kosiara-Pedersen, 2018). Kvinder tenderer til at undervurdere deres egne kvalifikationer (Fox og Lawless, 2004; Fox og Lawless, 2011). Desuden viser eksperimentelle studier, at kvinder oftere trækker sig fra konkurrencesituationer, når modstanderen har mulighed for at snyde; som tilfældet er, når kvinder forventer diskrimination (Kanthak og Woon, 2015). Resultatet er, at flere og mindre kompetente mænd deltager i konkurrencer (Niederle og Vesterlund, 2007). Alligevel kan kvinders mangel på interesse ikke være den eneste forklaring på, hvorfor vi ser færre kvinder stille op til valg. Når partier åbner op for selvnomineringer og brede rekrutteringsprocesser, fører dette til større kønsbalance (Fortrinn-Rittberger og Rittberger, 2015).

Studier viser, at appetitten for kvindelige kandidater ofte er lav fra partiernes side (Fox og Lawless, 2010). Partier kan selv indføre kønskvoter for at sikre en bedre repræsentation, men effekten af dem er notorisk vanskelig at evaluere. For det første er frivillige kvoter mere almindelige blandt partier på venstrefløjen, som under alle omstændigheder traditionelt har opstillet flere kvindelige kandidater. For det andet bliver sådanne kvoter undertiden indført af rent strategiske årsager; partier ønsker at vinde flere stemmer ved at fremstå som progressive. Alt i alt varierer det meget, om partier følger deres egne regler.

Ud over debatten om kvoter peger forskere ofte på, at kvinder udsættes for statistisk diskrimination (Aigner og Cain, 1977). Partierne søger efter de bedste kandidater til tillidsposter, men formår i ringe grad at genkende kompetence blandt kvinder. Dette sker, når rekruttering sker via allerede etablerede netværk, men også når den, der rekrutterer, støtter sig til stereotyper om, hvordan en effektiv lovgiver ser ud og opfører sig (Niven, 1998).

Uanset om årsagen til kvinders underrepræsentation er selvpåført eller skyldes diskrimination, kan vi forvente det samme resultat. Kvinder, der bryder igennem, forventes at være mere motiverede – da det kræver mere af dem for at nå så langt – eller ganske enkelt mere talentfulde end deres mandlige kolleger.

Når der indføres kønskvoter, der effektivt udligner chanceulighederne, bør vi også forvente, at motivationen og kvaliteten blandt kvindelige folkevalgte falder. I moderne demokratier, hvor den kvindelige befolkning trods alt er højt uddannet, erhvervsaktiv og politisk engageret, er der dog ingen grund til at tro, at kvaliteten blandt kvindelige folkevalgte synker til et lavere niveau end blandt kvotemænd. Samtidig bør vi være opmærksomme på, at når der gives færre pladser til mænd, falder de svageste mandlige kandidater fra.

Når kønskvoter er effektive, vil den umiddelbare effekt være, at partier lancerer kandidater, de ellers ikke ville have valgt. Dette skaber usikkerhed blandt dem, der opstiller kandidaterne. Hvis de udvalgte kvinder ikke lever op til forventningerne, kan de alligevel holdes ansvarlige for dette ved næste valg og eventuelt udskiftes. Det virker derfor rimeligt at forvente, at partier, der for nylig har gennemgået en kvotereform, undersøger deres kvotekvinder nærmere op til næste kandidatopstilling. Hvis kvinderne er bevidste om dette, bør vi også forvente, at de lægger sig ekstra i selen for at vise, hvad de dur til.

Samlet har jeg fire klare forventninger (hypoteser), som kan testes: I fravær af kvoter forventer jeg, at 1) kvindelige lovgivere sigter mod relativt lange karrierer, og 2) at de med samme indsats opnår større indflydelse end mænd i samme situation. Når kvoter indføres for at adressere statistisk diskrimination, forventer jeg både, at 3) kvinder lægger en større indsats for at opnå indflydelse, og 4) at de i højere grad belønnes for denne indsats.

Hvorfor Europa-Parlamentet?

Jeg anvender et stort datamateriale om Europa-Parlamentet. Der er to fordele ved at studere et overnationalt parlament. For det første er valglovene bestemt nationalt. Eftersom tre lande – Frankrig (2000), Spanien (2007) og Portugal (2006) – indførte kønskvoter for mere end 15 år siden. Dermed kan jeg studere adfærden blandt MEP'erne både før og efter indførelse af kvoter i de tre lande, samtidig med at andre medlemmer af Europa-Parlamentet – både kvinder og mænd – bruges som kontrolgruppe. Kontrolgruppen er vigtig, fordi vores holdning til køn kan have ændret sig over tid.

For det andet sidder medlemmer af Europa-Parlamentet i samme institution og er dermed underlagt de samme (u)skrevne regler for, hvordan man opnår indflydelse. Dermed kan jeg sammenligne kvotekvinder med kvinder, som nomineres af deres partier uden kvoter. Når jeg finder forskelle, kan dette ikke forklares af iboende køns karakteristika. I stedet må det komme af, hvordan vores repræsentanter vælges.

Det er velkendt, at de mest effektive kønskvoter er dem, der implementeres top-down i valgsystemer, hvor partier opstiller rangerede kandidatlistes, som vælgerne ikke kan ændre (jf. lukkede valgsystemer, det, der i den danske valglov betegnes 'partiliste'). Dette gør det også muligt at isolere effekten af partiets valg af kandidater fra vælgerne rangering. Derfor valgte jeg at teste, om ambitionsniveauet og præstationsniveauet blandt folkevalgte ændrede sig som følge af kønskvoter i netop disse systemer. I EU var der 11 medlemslande med lukkede valgsystemer i perioden 1999-2014: Østrig, Bulgarien, Estland (2009), Frankrig, Tyskland, Grækenland (2004 og 2009), Ungarn, Portugal, Rumænien, Spanien og Storbritannien.

Implementeringen af kønskvoter i de tre lande gik ikke ubemærket hen. Selv fremtrædende politikere fra venstrefløjen – som var instrumentel i indførin-

gen af kvoterne – udtalte, at kvoter har vigtige negative konsekvenser. Luc Ferry fra det franske Socialistparti påpegede, at kvinder risikerede at blive mærket som ”kvotekvinder”, kvinder, som – enten det var rigtigt eller forkert – ikke fik deres plads i den folkevalgte forsamling på grund af deres personlige fortjenester. Det franske Socialistparti valgte i flere tilfælde at beholde sine mandlige kandidater for ikke at miste vælgere. I perioden 2002-07 betalte partiet 1,5 millioner euro i bøder for at have brudt valgloven på netop dette punkt.

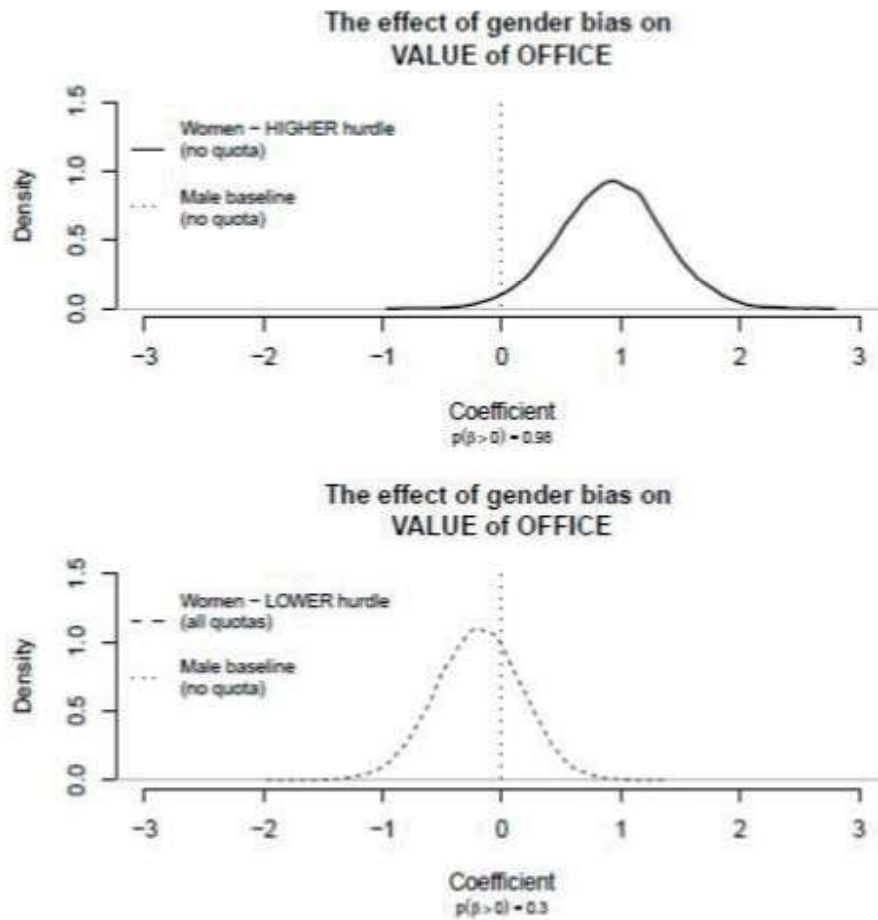
Reformerne havde stort set ingen effekt på kønsfordelingen blandt landenes medlemmer af Europa-Parlamentet. En årsag er, at kvindeandelen allerede i udgangspunktet var relativt høj (40 % mod 33 % i kontrolgruppen). Kvoteloventene sigtede da også først og fremmest mod at ændre situationen på nationalt niveau. Ligeledes var stigningen i kvinder ens i begge grupper, uanset om kønskvoter var blevet indført eller ej (6 % i perioden 1999-2014). Derfor skulle man tro, at vi ville se få ændringer i de folkevalgtes og partiers adfærd. Alligevel ændrede dynamikken sig efter reformerne.

Ambitionsniveauet blandt kvindelige lovgivere er højere i fravær af kvoter

For det første forventes, at kvinder, som møder diskrimination uden kønskvoter, må arbejde hårdere for at blive nomineret. Det vil sige, at kun de mest motiverede kvinder bliver indvalgt. Hvert femte år, efter EU-valget, har forskere sendt en spørgeundersøgelse ud til de folkevalgte. Flere af spørgsmålene fokuserer på den folkevalgtes fremtidsplaner. I et af spørgsmålene kan de svare på, om de ser sig selv som medlem af Europa-Parlamentet om 10 år.

Med lige politisk erfaring og placering på partiets valglister finder jeg, at sandsynligheden for, at den folkevalgte planlægger en lang karriere, er dobbelt så høj blandt kvindelige repræsentanter, som ikke blev valgt i et kvotesystem, sammenlignet med mænd. Dette er dog ikke knyttet til kvindernes køn. Kvotekvinderne i udvalget er lige så ambitiøse som mændene. I stedet kan vi koble dette til selektionseffekten, vi får, når den politiske rekruttering er kønnet.

Figur 1. Effekten af diskrimination på, hvilke kvinder der bliver valgt ind til Europa-Parlamentet.

Talentfordelingen før og efter kvotereformerne

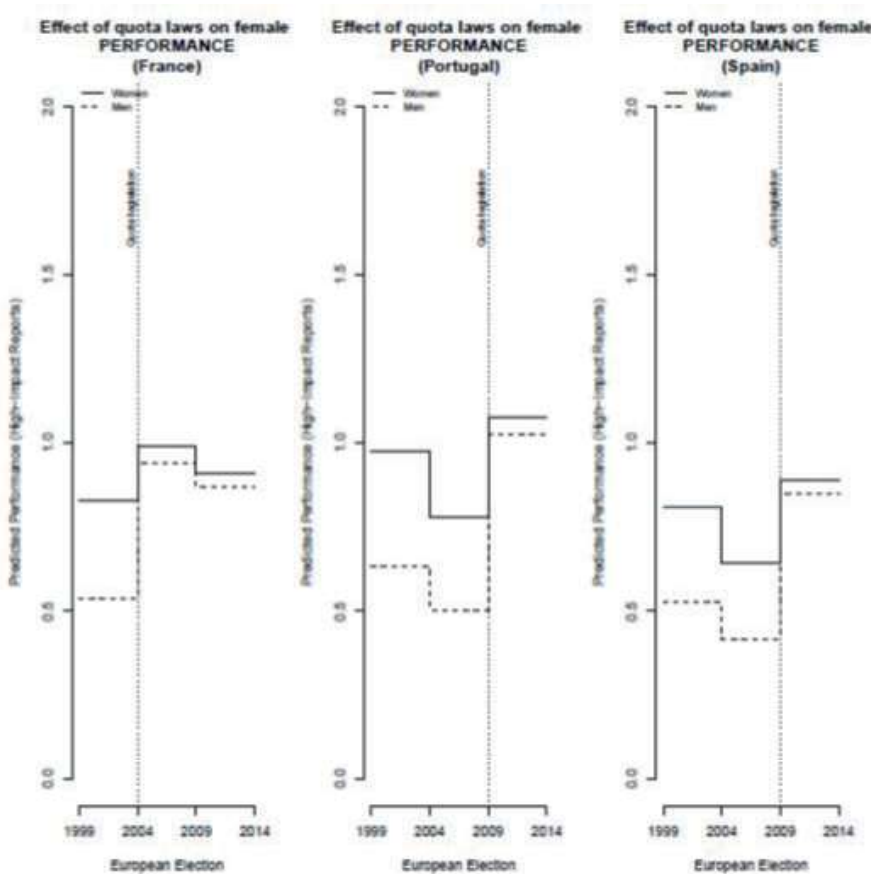
For det andet forventer jeg, at ikke-kvotekvinder er mere talentfulde end andre repræsentanter, da statistisk diskrimination indebærer, at kravene til kvindelige kandidater er højere. "Talent" er åbenlyst et vanskeligt koncept at måle, men vi kan observere, hvor meget en repræsentant har opnået i løbet af valgperioden, og trække fra den indsats, de har lagt i deres arbejde (deres komitearbejde). Da står vi igen med et mål for talent.

Et vigtigt aspekt ved de folkevalgtes mandat er evnen til at opnå indflydelse. Hvorfor skulle vi vælge en repræsentant til at styre på vores vegne, hvis ikke dette også fører til en ændring i de beslutninger, der træffes? Europa-Parlamentet organiserer sit arbejde således, at individuelle medlemmer kan opnå disproportional indflydelse i enkeltsager. Alle lovforslag, der kommer fra Europa-Kommissionen, bliver behandlet af et enkelt parlamentsmedlem, og denne sagfører ("rapportør") er i princippet den mest indflydelsesrige person i parlamentet, når det gælder netop de sager, vedkommende håndterer.

Selvom vi ikke ved, om repræsentanten faktisk fik gennemslag, ved vi, at dette er positioner, man skal udpeges til af partiledere. Det er med andre ord en selektiv magtposition. Vi ved også, at chancen for at få attraktive sager, hvor Europa-Parlamentet har medbestemmelse, stiger med medlemmets kompetence på området, politiske erfaring og indsats. For at teste effekten af diskrimination og kønskvoter modellerer jeg derfor, hvor mange sådanne sager hver repræsentant har haft ansvaret for i løbet af valgperioden.

Her finder jeg en klar rangering. Med lige politisk erfaring, indsats og sagens kompleksitet håndterede kvinder før kvotereformen 54 % flere indflydelsesrige sager end mænd. Dette har jeg argumenteret for er en selektionseffekt. Hvis partiers rekruttering er diskriminerende, må kvinder være mere talentfulde for at komme igennem flaskehalsen.

Derudover mere end fordobledes produktiviteten blandt mænd som følge af indførelse af kvoter. Dette er også i overensstemmelse med, hvad vi kan forvente, hvis kønskvoter er effektive. Endelig kan vi konstatere, at niveauet blandt kvotekvinderne også var væsentligt højere end for mændene, de 'erstattede'. Ifølge mine beregninger producerede kvotekvinder 43 % flere vigtige sager.

Reselektion og ansvarliggørelse

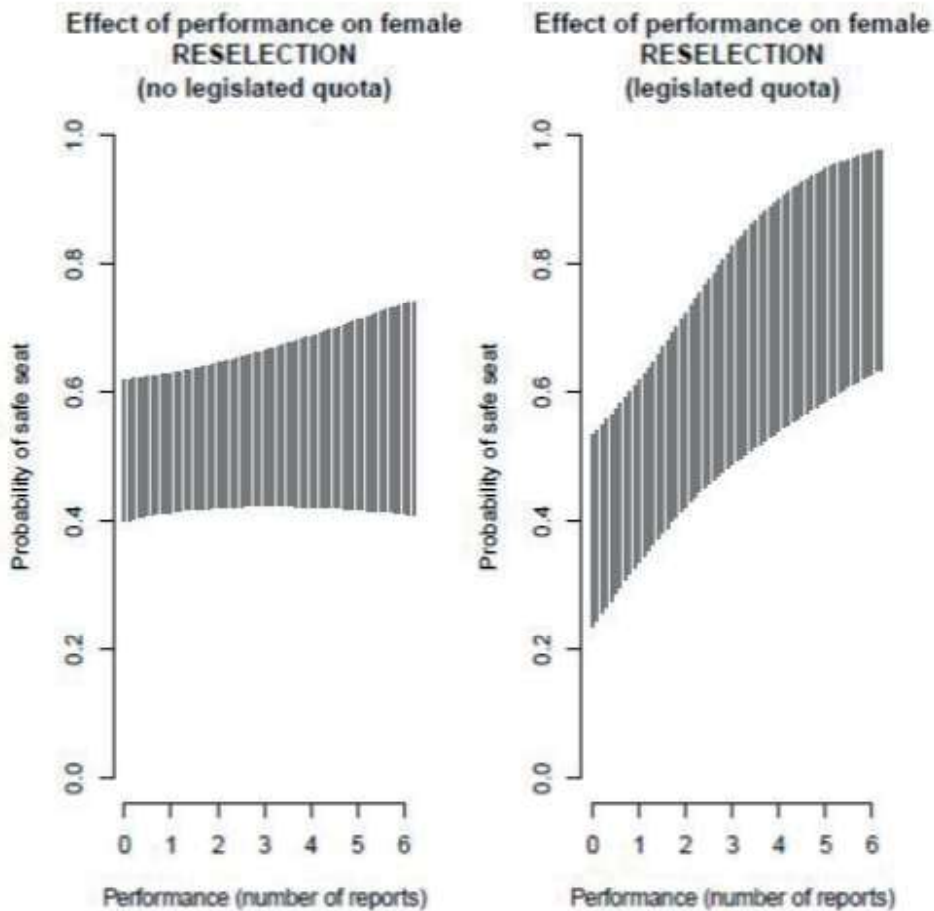
Når kvoter indføres top-down, betyder det, at partierne skal ændre deres adfærd, og en usikkerhed opstår. Hvor godt var mit valg egentlig nu, når jeg følger andre selektionskriterier end normalt? Partierne er frie til at vælge de kvinder, de ønsker, og op til næste valg kan de trække på information om MEP'ernes præstationer for at revurdere opstillingen.

I min tidligere forskning har jeg fundet, at medlemmer af Europa-Parlamentet fra lukkede valgsystemer holdes ansvarlige af deres partier for den indflydelse, de (ikke) opnår i Bruxelles (Hermansen, 2018). Mere konkret kan partier i sådanne valgsystemer give 'sikre pladser' til deres foretrukne kandidater, mens andre kandidater bliver tildelt pladser længere nede på valglisten, med lav chance for genvalg. Andre forskere har for øvrigt vist, at dette kun gælder repræsentanter fra lukkede valgsystemer. I åbne listesystemer/kandidatorienterede systemer – som i Danmark – findes der ingen korrelation mellem, hvad Europa-Parlamentarikerne opnår i Bruxelles, og deres genvalgsmuligheder. Vælgerne er ikke lige så informerede som de politiske partier.

Videre har jeg også fundet, at ansvarliggørelsen først og fremmest gælder nye politikere (Hermansen, 2018). Det vil sige, at politikere, der er i deres første mandatperiode, belønnes for at opnå sagførerskaber, mens etablerede politikere har mindre at vinde. Dette skyldes, at partiet ikke længere er i tvivl om, hvorvidt de valgte rigtigt i første omgang. Hvis kvoter skaber tvivl om kvinders kompetence, bør vi forvente en lignende effekt for kvotekvinder.

Ved lige ambitionsniveau for egen karriere, politisk erfaring og lige listeposition i det foregående valg fik kvotekvinder en større belønning for at præstere godt. Uanset køn havde alle europa-parlamentarikerne i de studerede lande fordel af at vise deres partier, at de havde opnået indflydelse. I gennemsnit gav hvert lovforslag, hvor den folkevalgte var sagfører, vedkommende en 14 % øgning i chancen for en sikker listeposition ved næste valg. Alligevel havde kvotekvinder en ekstra bonus. Til sammenligning øgedes deres sandsynlighed for en sikker listeposition med hele 85 %.

Figur 2. Effekten af kvindelige repræsentanters præstationer på, hvorvidt deres partier placerer dem på en sikker listeplass før og efter indførelsen af kønskvoter.

Flittige kvotekvinder

Givet temperaturen i den offentlige debat i kølvandet på kvotereformerne var der ingen tvivl om, at kvinderne vidste, at deres position kunne debatteres. Vi har også set, at kvotekvinder havde et ekstra incitament til at præstere godt. Selvom man ikke kan selvselektere til sagførerskab, kan man signalere interesse.

Specielt i Europa-Parlamentet, hvor en del af de folkevalgte aldrig tager aktivt del i udvalgsarbejdet, er det vigtigt at deltage i møder i Bruxelles – og ikke kun i Strasbourg – for at opnå indflydelse på de vigtigste politiske sager (dvs. hvor Europa-Parlamentet har reel indflydelse over resultatet, fordi de har medbestemmelse). Tidligere har jeg vist, at udvalgsdeltagelse øger de folkevalgtes chancer for at få ansvar for attraktive sager. Derfor undersøger jeg også, om kvinder reagerede på partiernes tvivl og muligheden for at vise, at de kan udføre jobbet.

Mens der ikke var kønsforskelle i udvalgsdeltagelse før reformerne, finder jeg, at deltagelsen blandt kvinder steg med 64 %, efter at kvoterne blev indført. Mænd derimod ser ikke ud til at have reageret tilsvarende.

Konklusion

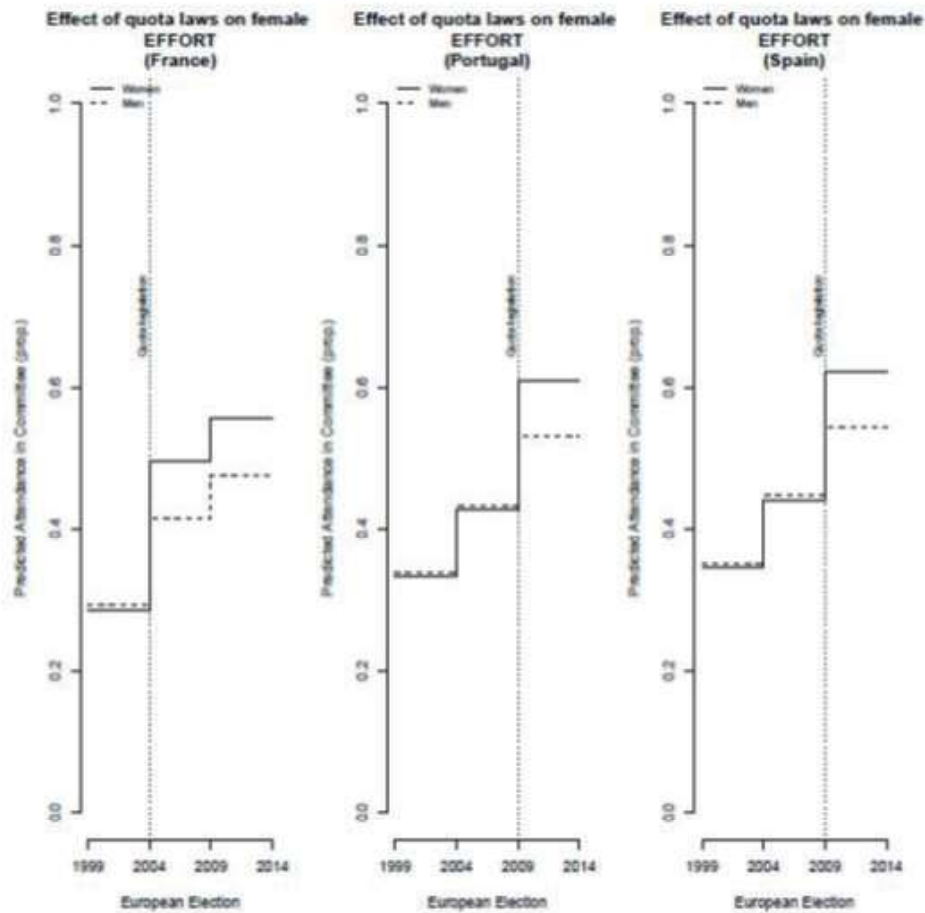
Jeg startede dette studie med at spørge: Ændrer kønskvoter virkelig kvaliteten af vores repræsentanter? Hvis vi skal dømme ud fra den 15-årsperiode, jeg her har studeret, er svaret ”ja”.

Derimod finder jeg ingen støtte til frygten for, at kønskvoter svækker kvaliteten af kvindelige repræsentanter. Tværtimod. Når den politiske rekruttering foregår uden kvoter, fører statistisk diskrimination til, at (de få) kvinder, der bliver valgt, overpræsterer i forhold til mænd. De sigter mod længere karrierer – og kan dermed holdes politisk ansvarlige for deres handlinger – og de producerer mere lovgivning per udvalgs møde, de deltager i, end mænd i samme situation.

Det er rigtigt, at kvoter sænker tærsklen for kvinder, der ønsker en plads i politik, men de øger også kravene til mandlige politikere. Den største effekt af kvoten var en stigning i mændenes produktivitet. I øvrigt var selv præstationsniveauet blandt kvotekvinder højere end blandt de mænd, de erstattede.

Alligevel, selvom kønsforskellene i ambitionsniveau og talent blev udlignet med indførelse af kvoter, opstod nye uligheder. Jeg har argumenteret for, at usikkerheden, som partierne oplever, når de må afvige fra gamle handle-mønstre, har ført til en ny dynamik. Kvinder holdes mere ansvarlige og reagerer ved at arbejde hårdere. Hvad betyder dette for fremtiden? Hvor længe vil det tage, før partierne har ændret deres vaner?

Under alle omstændigheder viser dette studie, at vi som borgere har mere at vinde ved at begrænse kønsuligheder gennem kvoter end ved at lade være.

Referencer

- Aigner, Dennis J. and Glen G. Cain (1977). "Statistical Theories of Discrimination in Labor Markets". In: *Industrial and Labor Relations Review* 30.2, pp. 175–187.
- Besley, Timothy, Olle Folke, Torsten Persson, and Johanna Rickne (2017). "Gender Quotas and the Crisis of the Mediocre Man: Theory and Evidence from Sweden". In: *American Economic Review* 107.8, pp. 2204–2242.
- Fernandes, Jorge M., Mariana Lopes da Fonseca, and Miguel Won (2023). "Closing the Gender Gap in Legislative Debates: The Role of Gender Quotas". In: *Political Behavior* 45.3, pp. 897–921.
- Folke, Olle and Johanna Rickne (2016). "The Glass Ceiling in Politics: Formalization and Empirical Tests". In: *Comparative Political Studies* 49.5, pp. 567–599.
- Fortin-Rittberger, Jessica and Berthold Rittberger (2015). "Nominating women for Europe: Exploring the role of political parties' recruitment procedures for European Parliament elections". In: *European Journal of Political Research* 54.4, pp. 767–783
- Fox, Richard L. and Jennifer L. Lawless (2004). "Entering the Arena? Gender and the Decision to Run for Office". In: *American Journal of Political Science* 48.2, pp. 264–280.
- Fox, Richard L. and Jennifer L. Lawless (2010). "If Only They'd Ask: Gender, Recruitment, and Political Ambition". In: *The Journal of Politics* 72 (02), pp. 310–326.
- Fox, Richard L. and Jennifer L. Lawless (2011). "Gendered Perceptions and Political Candidacies: A Central Barrier to Women's Equality in Electoral Politics". In: *American Journal of Political Science* 55.1, pp. 59–73.
- Hermansen, Silje Synnøve Lyder (2018) "Striving for Influence: The Effect of Performance on Candidate Selection". In: *Party Politics* 24.4, pp. 382–396.
- Hermansen, Silje Synnøve Lyder (2025) "Lingering bias and representation quality: the effects of legislated gender quotas in the European Parliament", In: *European Union Politics*. 26.1.
- Kanthak, Kristin and Jonathan Woon (2015). "Women Don't Run? Election Aversion and Candidate Entry". In: *American Journal of Political Science* 59.3, pp. 595–612.

- Kerevel, Yann P. and Lonna Rae Atkeson (2013). "Explaining the Marginalization of Women in Legislative Institutions". In: *The Journal of Politics* 75.4, pp. 980–992.
- Kjaer, U., & Kosiara-Pedersen, K. (2018). The hourglass pattern of women's representation. In: *Journal of Elections, Public Opinion and Parties*, 29(3), 299–317.
- Murray Rainbow (2014). "Quotas for Men: Reframing Gender Quotas as a Means of Improving Representation for All". In: *American Political Science Review* 108 (03), pp. 520–532.
- Niederle, Muriel and Lise Vesterlund (2007). "Do Women Shy Away From Competition? Do Men Compete Too Much?" In: *The Quarterly Journal of Economics* 122.3, pp. 1067–1101.
- Niven, David (1998). "Party Elites and Women Candidates". In: *Women & Politics* 19.2, pp. 57–80.
- Norris, Pippa and Joni Lovenduski (1995). *Political Recruitment: Gender, Race and Class in the British Parliament*. Cambridge: Cambridge University Press